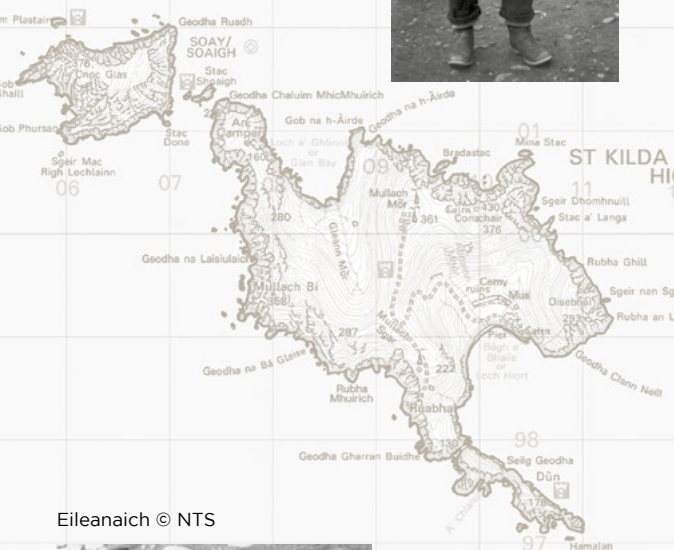

CÀITE AM FAIGH MI AN TUILLEADH FIOSRACHAIDH?

Airson an tuilleadh fiosrachaidh mu Hiort tadhal air làrach-lìn Urras Nàiseanta na h-Alba no leugh fear den iomadh leabhar mu Hiort a tha an clò. Tha taisbeanadh maireannach air Hiort ann an Gailearaidh Ealain agus Taigh-tasgaidh Khelvingrove an Glaschu. Tha cruinneachadh cudromach de dhealbhan eachdraidheil ann an Oilthigh Dhùn Èideann.

Eileanaich © NTS

Eileanaich © NTS

TUILLEADH FIOSRACHAIDH

URRAS NÀISEANTA NA H-ALBA
Hermiston Quay, 5 Cultins Road,
Edinburgh EH11 4DF

Tel: +44 (0)131 458 0200

www.nts.org.uk

NATURESCOT

135 Stilligarry, South Uist HS8 5RS

Tel: +44 (0)1870 620238

www.nature.scot

ÀRAINNEACHD EACHDRAIDHEIL ALBA

Longmore House, Salisbury Place,
Edinburgh EH9 1SH

Tel: +44 (0)131 668 8600

Email: worldheritage@hes.scot

www.historicenvironment.scot

COMHAIRLE NAN EILEAN SIAR

Sandwick Road, Stornoway,
Isle of Lewis HS1 2BW

Tel: +44 (0)845 6007090

www.cne-siar.gov.uk

MINISTREALACHD AN DÌON

www.mod.uk

www.qinetiq.com

MUSEUM NAN EILEAN

Lews Castle Grounds, Stornoway,
Isle of Lewis HS2 0XP

Tel: +44 (0)1851 822746

www.cne-siar.gov.uk/museum

TAIGH-TASGAIDH KHELVINGROVE

Kelvingrove, Glasgow G3 8AG

Tel: +44 (0)141 287 2699

www.glasgowlife.org.uk/museums

SGOIL EÒLAIS NA H-ALBA

University of Edinburgh,
27 George Square, Edinburgh EH8 9LD

Tel: +44 (0)131 650 4161

www.sss.ed.ac.uk

Air a chur an clò le Historic Environment Scotland. Iomhaighean © Crown Copyright HES mur eil a chaochladh air a ràdh. Comhdach Aghaidh: Tha an creagan Conachair creagan as àirde ann am Breatann. © Historic Environment Scotland - Scottish Charity No. SC045925

HIORT

You may re-use this information (excluding logos and images) free of charge in any format or medium, under the terms of the Open Government Licence v3.0 except where otherwise stated.

Làrach Dhualchas
na Cruinne

'S e còig eileanan agus stacan mara iomallach a th'ann a Hiort. Tha iad anns a' Chuan Siar, 100 mìle an iar air oirthir Alba.

Caora Shòdhaigh © NTS

Tha Hiort na dhachaidh aig an tuineachas eòin-mhara as motha an ceann a tuath na Roinn Eòrpa, nam measg faisg air 20% de shùlairean tuath an t-saoghail. Tha caoraich, luchainn agus dreathain-donn nach fhaighear an àite sam bith eile cuideachd air na h-eileanan.

Chaidh an sluagh a ghluasad à Hiort ann an 1930. Fad mu cheithir mìle bliadhna bha iad air tighinn beò san àrainneachd seo, a tha coimhead cho borb, le bhith sealg eòin-mhara airson annlan, itean agus ola. Bha iad ri àiteach cuideachd.

San Iuchar 2005, fhuair Hiort inbhe dhùbailte Làrach Dhualchas na Cruinne, airson fheartan nàdarra agus cultarail. Chan eil ach àireamh bheag de Làraich san t-saoghal aig a bheil an inbhe seo.

Fulmair agus neòinean-cladaich. Dealbh le Mark Bolton © NTS

CARSON A THA HIORT CHO CUDROMACH?

Tha na h-uisgeachan glan a tha a' cuairteachadh Hiort a' beathachadh farsaingeachd mhiorbhaileach agus eadar-mheasgte de dh'ainmhidhean agus luibhean agus tha na creagan nan dachaidh do shùlairean, eòin dubh an sgadain, coltraichean is eòin-mhara eile. Tha sinnsireachd caoraich Shòdhaigh a' dol air ais gu seòrsachan prìomhadail a bha beò ann an Linn an Umha.

Tha e coltach gun do thuinich daoine air na h-eileanan bho chionn 4,000 no 5,000 bliadhna. Ri linn astar, agus mar a bha iad air an sgaradh bho eileanan eile, dh'fhàs dòigh-beatha nan daoine gu bhith sònraichte agus bha an dòigh-beatha sin air a ghleidheadh gu 1930.

A bharrachd air inbhe dhùbailte a bhith aige mar Làrach Dhualchas na Cruinne, tha Hiort cuideachd na Theàrmann Nàdair Nàiseanta, na Sgìre Sheallaidhean Nàiseanta, na Ionad de Shuim Shònraichte Shaidheansail, agus na Àite Sònraichte Dion aig a' Chòimhearsnachd Eòrpach.

DÈ A CHÌ MI 'S DÈ A NÌ MI AN-DIUGH?

Tro mhìosan an t-samhraidh gheibh thu sealladh air cuid de na coloinidhean eòin-mhara as trainge san Roinn Eòrpa, le sgaothan shùlairean san iarmailt agus ràthan de bhuthaidean sa mhuir. 'S dòcha gum bi thu fortanach is gu faic thu mucan-mara no cearbain. Chionns gu bheil na h-uisgeachan mun cuairt cho glan, tha ainm aig Hiort mar àite cho math 's a tha san Roinn Eòrpa airson daibheadh.

Tha cruth-tìre Hiort iongantach, le creagan casa agus stacan àrda a' cuairteachadh comraich shàbhailte Bàgh a' Bhaile. An sin chì thu caoraich fhiadhaich Shòdhaigh ag ionaltradh as a' bhaile, fàs bho 1930. Faodaidh tu bileag fiosrachaidh fhaotainn a threòraicheas tu air cuairt tro shràid a' bhaile, an cladh, Taigh an t-Sithiche agus na cleitean annasach lem mullaichean sgrathan, a bhathar a' cleachdadh mar thaighean-stòr.

Tha taigh-tasgaidh aig Àireamh 3 sa Bhaile far am faic thu cruinneachadh beag de na nithean a dh'fhàg muinntir Hiort as an dèidh. Gheibh thu a-mach an tuilleadh mun dòigh-beatha shònraichte a bha aca agus àrainneachd nan eilean.

Bho chli gu deas

Dùn bho Ruadhbhal

Cleitean agus gàrradhaidhean os coinn a' bhaile

Bàgh a' Bhaile

An t-Sràid